

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stibrála a soudců JUDr. Miroslava Stoklasy a Mgr. Soni Burešové ve věci

žalobce **R. A.**, narozeného xxx
bytem xxx, xxx
zastoupeného Mgr. Janem Boučkem, advokátem
se sídlem v Praze 1, Opatovická 1659/4

proti
žalované **České republice - Ministerstvu spravedlnosti**, IČO 00025429
se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 16
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
se sídlem v Praze 2, Rašínovo nábřeží 390/42

o zaplacení 4 249 925 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 14. července 2020,
č. j. 31 C 237/2016 – 258,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** výroku I. **mění** tak, že žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci 186 175 Kč s 8,05 % úrokem z prodlení od 26. 7. 2016 do zaplacení a 8,05 % úrok z částky 750 075 Kč za dobu od 26. 7. 2016 do 22. 6. 2017, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku, jinak **se potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů 107 448 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, již se žalobce domáhal zaplacení částky 4 249 925 Kč s příslušenstvím, výrokem II. zamítl žalobu ohledně požadavku žalobce na omluvu žalované a výrokem III. soud uložil žalobci povinnost zaplatit žalované náklady řízení 1 680 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
2. Předmětem řízení byl požadavek žalobce na náhradu nemajetkové újmy v rozsahu 5 000 000 Kč s příslušenstvím. Žalobce v souvislosti s trestním stíháním požadoval náhradu nemajetkové újmy vzniklé nezákonným trestním stíháním ve výši 3 500 000 Kč, dále nemajetkovou újmu vzniklou nařízením nezákonné vazby ve výši 1 300 000 Kč a náhradu nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou trestního řízení ve výši 200 000 Kč, dále požadoval omluvu.
3. Žalovaná, poté co došlo k upřesnění žaloby, změnila procesní stanovisko, v souvislosti s nezákonným trestním stíháním se žalobci písemně omluvila a za vazbu mu uhradila 623 000 Kč, dále nemajetkovou újmu za nezákonné stíhání v rozsahu 83 200 Kč a dále za nepřiměřenou délku trestního stíhání 43 875 Kč, v součtu 750 075 Kč. V tomto rozsahu žalobce vzal 22. 12. 2017 žalobu zpět.
4. Soud I. stupně po provedeném dokazování dospěl ke zjištění, že žalobce byl trestně stíhán od 27. 4. 2011 do 25. 8. 2015, z toho vazebně 623 dnů od 27. 4. 2011 do 8. 1. 2013. Trestní řízení skončilo rozhodnutím, dle něhož byl žalobce zproštěn obžaloby podle § 226 písm. c) trestního řádu ze zvlášť závažného zločinu loupeže podle § 173 odst. 1 a odst. 2 písm. c) trestního zákona ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákona a zločinu nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1, odst. 3 písm. a) trestního zákona ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákona. Soud tak rozhodl proto, neboť nebylo prokázáno, že by žalobce spáchal skutky, pro které byl obžalován. Na základě těchto skutečností soud dospěl k závěru, že trestní stíhání žalobce bylo nezákonné a žalobci náleží náhrada nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání, dále za nezákonnou vazbu i za nepřiměřenou délku trestního stíhání.
5. Soud I. stupně při svém rozhodování vzal v úvahu, že žalobce byl nucen vysvětlovat před orgány činnými v trestním řízení, že trestné činy nespáchal, přitom byl ohrožen vysokou sazbou trestu odnětí svobody až devíti let. Přitom byl dvakrát uznán vinným a byl mu uložen trest. Vykonal 623 dnů vazby, přičemž sama délka trestního řízení byla nepřiměřeně dlouhá. Trestní stíhání žalobce bylo medializováno v rámci zpravodajství, nebylo však zjištěno, že by orgány činné v trestním řízení porušily v souvislosti s poskytováním informací o průběhu trestního řízení dle zásady uvedené v § 8a trestního řádu. Žalobce v řízení tvrdil, že byl postižen v důsledku trestního řízení ve své osobní, rodinné i pracovní sféře, nicméně tyto důsledky nebyly jednoznačně prokázány. Dále bylo zjištěno, že před trestním stíháním žil spolu s matkou a neměl žádný partnerský vztah.
6. Soud dále v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že pokud žalobce obdržel od žalované náhradu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání v rozsahu 83 200 Kč, tak považuje úhradu nemajetkové újmy v tomto rozsahu za přiměřenou, i s ohledem na shora uvedené, spíše nižší zásahy do privátní sféry žalobce. Náhradu za nezákonnou vazbu v rozsahu 623 000 Kč, která mu byla vyplacena žalovanou, shledal jako za dostatečnou satisfakci a stejně tak i náhradu za nepřiměřenou délku trestního stíhání v rozsahu 43 875 Kč. Nad rámec těchto částek proto žalobu jako nedůvodnou zamítl. Zamítl i rovněž, aby žalovaná byla povinna zaslat omluvu žalobci ve znění dle žaloby, když se již omluvy žalobci od státu dostalo v průběhu řízení. O nákladech řízení soud rozhodl, i s ohledem na částečné zastavení řízení dle § 142 odst. 3 o. s. ř., i s ohledem na poměrný úspěch účastníků ve sporu.

7. Proti zamítavému výroku I. a výroku o nákladech řízení podal žalobce v celém rozsahu včas odvolání, v němž zdůraznil, že dosud poskytnuté zadostiučinění od žalované nenaplnuje složku přiměřenosti dle judikatury ústavního soudu a neodpovídá životní úrovni v České republice. U nezákonného pobytu ve vazbě soud měl zvažovat částku v rozmezí 500 až 1 500 Kč dle judikatury a nevysvětlil, proč se spokojil s částkou, která byla žalobci již uhrazena. Navrhovatel apeloval na odvolací soud, aby vzal v úvahu ekonomická kritéria, jako je vývoj průměrné hrubé měsíční mzdy, ceny nemovitostí i ceny služeb, což demonstroval na porovnání cen nápojů v konkrétním restauračním zařízení v průběhu více let. Soud I. stupně se dle jeho názoru nedostatečně vypořádal i s otázkou nepřiměřené délky řízení a s tím, jaké zadostiučinění se má žalobci dostat za to, že proti němu byla vedena nezákonná trestní stíhání. Zde uvedl řadu judikátů, zejména ústavního a nejvyššího soudu, jež mají podobnost s případem projednávaným v tomto řízení. Nesouhlasil ani s tím, jakým způsobem soud rozhodl o nákladech řízení a odkázal na judikaturu, dle níž měl co do základu žalobce úspěch. Podle advokátního tarifu má být žalobci přiznána náhrada za právní zastoupení advokátem, když se v daném případě jednalo o spojení tří nároků ke společnému řízení a bylo nutno proto při úvaze o nákladech řízení vycházet z částky 150 000 Kč jako tarifní hodnoty sporu. Navrhl, aby v odvolacím řízení byl napadený rozsudek změněn, žalobě vyhověno a žalobci přiznány náklady řízení před soudy obou stupňů.
8. Žalovaná ve svém vyjádření k odvolání navrhla, aby byl rozsudek soudu I. stupně potvrzen, když zdůraznila, že žalovaná plnila v přiměřeném rozsahu ihned poté, co žalobce žalobu specifikoval, pokud jde jednotlivé žalobní nároky.
9. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně z podnětu podaného odvolání v rozsahu výroků I., III., včetně řízení, které jeho vydání předcházelo dle § 212, § 212a odst. 1, 5 o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání je zčásti důvodné.
10. Ve svém rozhodnutí odvolací soud vycházel ze skutkových zjištění soudu I. stupně, aniž shledal důvody pro opakování či doplnění dokazování.
11. U zadostiučinění nemajetkové újmy za délku trestního stíhání soud vzal v úvahu délku trestního stíhání (od 27. 4. 2011 do 25. 8. 2015), přičemž stanovil náhradu za nepřiměřenou délku řízení v základní sazbě 15 000 Kč za jeden rok, z toho první dva roky v poloviční výši. Základní výměra odškodnění tak činí částku 50 000 Kč, k tomu soud vzal v úvahu kritéria pro posouzení výše přiměřeného zadostiučinění dle § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. U žalobce se jednalo o trestní řízení, které má pro něho nesporně zvýšený význam, protože každé trestní stíhání velmi intenzivně zasahuje do privátní sféry obviněného. V daném případě byla proto základní výměra zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení zvýšena o 30 %, naopak snížena o 15 % z důvodu složitosti trestního řízení, které probíhalo na více stupních soudní soustavy, a rozsah dokazování byl poměrně značně široký. Takto upravená výše nemajetkové újmy, tedy základní sazba plus 15 % činí částku 57 500 Kč, což při vědomí, že se již žalobci dostalo částky 43 875 Kč, vedlo odvolací soud k závěru, že je nutno z tohoto titulu žalobci ze strany žalované doplatit ještě 13 625 Kč.
12. Poněkud odlišně než soud I. stupně odvolací soud rovněž hodnotil i náhradu nemajetkové újmy za nezákonnou vazbu. V ní byl žalobce značně dlouhou dobu 623 dní, přičemž je známo, že zejména zpočátku může vazba člověka, který je bezúhonný a v minulosti nebyl trestně stíhán i značně psychicky poškodit. S ohledem na důvod zproštění obžaloby i bezúhonný život žalobce před trestním stíháním odvolací soud dovodil, že přiměřená výše náhrady újmy za 1 den trvání vazby činí částku 1 250 Kč, tedy v horní části sazby dle judikatury nejvyššího soudu (rozsah 500 až 1 500 Kč denně), což v daném případě znamená, že by se žalobci v souvislosti s nezákonnou

vazbou mělo dostat náhrady újmy v rozsahu 778 750 Kč (623 dní po 1 250 Kč). S ohledem na to že, již obdržel od žalované částku 623 000 Kč, zbývá mu doplatit z tohoto titulu 155 750 Kč.

13. U náhrady za nezákonně trestní stíhání odvolací soud vzal v úvahu základní skutečnosti, tedy že žalobce byl v průběhu trestního řízení ohrožen trestní sazbou v délce devíti let odnětí svobody. V každém případě by nebylo dostatečným satisfakčním prostředkem pouze konstatování porušení práva dle § 31 odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. Kromě toho se této satisfakce již ze strany žalované žalobci dostalo. I dle judikatury citované žalobcem v odvolání, odvolací soud posuzoval a srovnával obdobné případy, jako je případ žalobce, kdy v minulosti došlo k rozhodnutí zdejšího odvolacího soudu ohledně náhrady nemajetkové újmy za nezákonně trestní stíhání.
14. V daném případě však případ žalobce je poměrně specifický a poněkud se vymyká srovnávaným případům. Pro srovnání, odvolací soud vybral případ projednávaný pod sp. zn. 29 Co 225/2015 Městským soudem v Praze, kdy poškozený byl stíhán pro trestný čin loupeže, rovněž mu hrozila vysoká trestní sazba, nicméně trestní stíhání trvalo kratší dobu jednoho roku, bylo zastaveno již státním zástupcem, nebylo projednáváno soudně a poškozený nebyl vystaven tak závažnému tlaku trestního stíhání jako žalobce. V tomto případě bylo žalobci poskytnuto zadostiučinění za trestní stíhání v rozsahu 50 000 Kč.
15. Dále byl ke srovnávání použit případ projednávaný zdejším odvolacím soudem pod sp. zn. 17 Co 50/2015, kde poškozený byl stíhán pro trestný čin úvěrového podvodu, trestní stíhání trvalo 5,5 roku, bez vazebního stíhání a poškozenému hrozila sazba až dvanácti let odnětí svobody. Zde mu byla přiznána nemajetková újma za trestní stíhání v rozsahu 82 500 Kč.
16. Jako další srovnávaný případ byl použit případ projednávaný pod sp. zn. 68 Co 207/2016 zdejšího soudu, kdy poškozený byl stíhán tři roky a deset měsíců a byl ohrožen sazbou pěti let pro trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku. Šlo rovněž o bezúhonného občana, jemuž byla poškozena pověst, trpěl psychickými potížemi a jeho případ byl medializován. Obdržel 100 000 Kč jako náhradu nemajetkové újmy za trestní řízení.
17. V porovnání s žalobcem soud dále zvažoval i případy, kde poškození obdrželi vyšší částku za nezákonně trestní stíhání. Jednak se jednalo o případ zdejšího soudu projednávaný pod sp. zn. 19 Co 116/2018, kde trestní stíhání trvalo 11 let a 7 měsíců, poškozený byl ohrožen sazbou 10 let, byl ve vazbě 299 dní a byl stíhán pro trestný čin kuplířství a účast na nezákonném spolčení. Bylo zde zjištěno, že stíhání podstatně zasáhlo do jeho rodinného života (narodilo se mu dítě v době, kdy byl ve vazbě) a byl i psychicky postižen. V souvislosti se stíháním se mu dostalo satisfakce v rozsahu 166 800 Kč.
18. Konečně za závažnější případ s větším dopadem pro poškozeného byl konstatován i případ projednávaný zdejším senátem odvolacího soudu pod sp. zn. 55 Co 296/2015, kde poškozený byl stíhán tři roky pro úvěrový podvod, kde mu rovněž hrozila vysoká trestní sazba. Zde byl průběh řízení takový, že byl trestně stíhán, trestní řízení bylo zastaveno, následně byl stíhán znovu a opětovně bylo zastaveno. Ve vazbě byl poškozený 211 dnů a po skončení trestního řízení se mu rozpadla rodina, přišel o manželku i děti, ztratil zaměstnání a v malé obci, kde bydlel, byl značně společensky dehonestován. Prokazatelně v souvislosti s trestním řízením má značné psychické potíže. V takovém případě odvolací soud mu přiznal náhradu v souvislosti s vazbou v rozsahu 2 000 Kč za jeden den nezákonně vazby a za nezákonně trestní řízení mu byla přiznána náhrada nemajetkové újmy ve výši 225 000 Kč.
19. Při srovnávání těchto případů se odvolacímu soudu jevila přiměřenou částka 100 000 Kč za nezákonně trestní stíhání v souvislosti s tím, jak probíhalo a včetně okolností trestního řízení, které

byly shora popsány. S ohledem na to, že se z tohoto titulu, již ze strany žalované dostalo satisfakce žaloby částky 83 200 Kč a dle odvolacího soudu se mu má dostat 100 000 Kč, zbývá doplatit rozdíl ve výši 16 800 Kč.

20. Odvolací soud proto postupoval dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a napadený rozsudek ve výroku I. změnil tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 186 175 Kč s příslušenstvím nad rámec toho, co již od žalované obdržel (155 750 Kč +13 625 Kč +16 800 Kč = 186 175 Kč). Soud rovněž přiznal žalobci příslušenství pohledávky ve smyslu § 15 zákona č. 82/1998 Sb. s tím, že dle tohoto ustanovení se stát v prodlení s poskytnutím náhrady nemůže ocitnout dříve, než marně uplynula doba šesti měsíců ode dne, kdy žalobce nárok řádně uplatnil u žalované (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 2328/2004). Odvolateli byl rovněž ze stejného důvodu přiznán i 8,05 % úrok z prodlení z žalovanou zaplacené částky 750 075 Kč ode dne 26. 7. 2016, tedy po uplynutí šesti měsíců od uplatnění nároku žalované do zaplacení, k němuž dle obsahu spisu došlo 22. 6. 2017. Ve zbývajících částech byl žalobní požadavek shledán nedůvodným a rozsudek soudu I. stupně v další zamítavé části výroku I. potvrzen jako věcně správný.
21. Výrok o náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně i soudem odvolacím vyplývá z ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř. za použití § 224 odst. 1, 2 o. s. ř., když žalobce formálně vzato částečný úspěch, nicméně s ohledem na to, že se mu podařilo prokázat souvislost mezi nemateriální újmou mu způsobenou nezákonným rozhodnutím soudu, lze mít za to, že se mu podařilo prokázat základ nároku. Nejvyšší soud má ve shodě s Ústavním soudem ČR za to, že výsledek řízení projevující se tím, že poškozený žalobce dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu, hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci jako plný úspěch, ačkoliv žalobci výrokově nebyla přiznána jím požadovaná výše plnění (rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 5210/2009 a Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 1310/09).
22. S odvolatelem lze souhlasit i v tom, že ve smyslu § 12 odst. 3 advokátního tarifu je nutno vycházet z tarifní hodnoty rovnající se součtu tarifních hodnot jednotlivých tří nároků, v daném případě dle § 9 odst. 4 písm. a) u každého ze tří nároků na náhradu nemajetkové újmy z částky 50 000 jako tarifní hodnoty sporu, celkově tedy z částky 150 000 Kč, kdy sazba úkonu právní služby advokáta činí částku 7 100 Kč. V daném řízení byla žalobci přiznána náhrada za 10 úkonů právní služby po 7 100 Kč (převzetí právního zastoupení, sepis žaloby, upřesnění žaloby na výzvu soudu, účast u jednání 28. 3. 2017, za dva úkony účast u jednání 11. 5. 2017, neboť jednání přesahovalo délkou dvě hodiny, dále za úpravu žaloby z 27. 6. 2017, účast u jednání 28. 11. 2019 a 2. 7. 2020 a 14. 7. 2020). K tomu bylo připočteno 10 paušálních náhrad po 300 Kč a 21 % sazba DPH 15 540 Kč. Celkově tak náklady za řízení před soudem I. stupně činí 89 540 Kč. V odvolacím řízení náleží žalobci náhrada za dva úkony právní služby po 7 100 Kč (sepis odvolání a účast u odvolacího jednání), dvě paušální náhrady hotových výloh po 300 Kč a 21 % sazba DPH ve výši 3 108 Kč, v součtu 17 908 Kč. Celkově tak náleží žalobci náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů ve výši 107 448 Kč (89 540 Kč +17 908 Kč = 107 448 Kč).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 5 za podmínek ustanovení § 237 o. s. ř.

Praha 25. listopadu 2020

JUDr. Zdeněk Stibral v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková